

**Кузьменко Олена
Михайлівна,**

к.е.н., доцент кафедри економіки підприємств ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», Україна

Kuzmenko Olena,

PhD, Associate Professor, Kyiv National Economic University named after V. Getman, Ukraine

**ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА
ЯК ВИРІШАЛЬНА УМОВА
РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА**

**ECONOMIC SECURITY AS
DECISIVE CONDITION OF THE
ENTERPRISE DEVELOPMENT**

Анотація. Показано, що економічна безпека є однією з вирішальних умов розвитку підприємства. Стратегія розвитку підприємства має формуватися за найреалістичнішим варіантом забезпечення економічної безпеки розвитку.

Ключові слова: підприємство, розвиток, економічна безпека, стратегія.

Abstract. It is shown that economic security is one of the decisive conditions of the enterprise development. The development strategy of the enterprise should be formed by the most realistic option of providing economic security of development.

Keywords: enterprise, development, economic security, strategy.

Розвиток є одним з найважливіших понять сучасної економіки. Розвиватися має соціально-економічна система будь-якого рівня — від макrorівня (економічні відносини та процеси на рівні економічної системи, національної економіки) до мікрорівня (діяльність підприємства).

Розвиток підприємства є безупинним процесом, що відбувається за штучно розробленою або природною програмою як зміна станів підприємства, кожен з яких є якісно іншим за попередній, через що у підприємства, як у більш складної системи, з'являються нові властивості, якості та характерні риси, розкриваються і можуть бути реалізовані нові можливості. Вони дозволяють підприємству виконувати нові функції, вирішувати принципово інші завдання, що зміцнює його позиціонування в зовнішньому середовищі та підвищує здатність протидіяти його негативним впливам [2, с. 25].

Розвиток підприємства має складну природу, відповідно до якої одночасно виявляє себе як процес, результат та іманентна властивість підприємства [2, с. 27]. Завдяки іманентності властивості процес розвитку може бути керованим, тобто відбуватися за

певним вектором і його орієнтирами. Саме керований розвиток забезпечує плановані результати — перехід підприємства до якісно нового стану завдяки змінам, що відбулися у підсистемах підприємства.

Розвиток підприємства може бути керованим і, відповідно, результативним за наявності певних умов, до яких, зокрема, слід віднести економічну безпеку підприємства.

Підприємство перебуває в економічній безпеці, якщо в нього є ресурси (фінансові, людські, матеріальні тощо) для того, щоб відвернути реалізацію загроз діяльності, зменшити наслідки такої реалізації або подолати їх. Зростання ролі економічної безпеки у забезпеченні діяльності та розвитку підприємства в Україні зумовлено низкою вагомих обставин. Зокрема, йдеться про складні умови господарювання в Україні, що пов'язано як із загальними кризовим станом економіки, макроекономічними деформаціями, так й зі специфічними чинниками, які посилюють активізацію загроз економічній безпеці підприємств (слабка інституційна база, невисокий рівень захисту власності, суттєвий вплив глобалізації, техніко-технологічне відставання, невисока конкурентоспроможність товарів і послуг тощо).

Для розвитку підприємству необхідно знати, чи існують якісь загрози його діяльності у поточний час і в перспективі, якою є ймовірність їхньої реалізації, яким чином виявлені загрози можуть вплинути на розвиток підприємства, що необхідно зробити для того, щоб ці загрози відвернути, нейтралізувати або пом'якшити наслідки їхньої реалізації виходячи з можливостей підприємства та наявності в нього відповідних ресурсів. Відповіді на ці запитання мають бути отримані за результатами функціонування системи економічної безпеки підприємства. Адже до її головних функцій належать аналітична, прогностна, розвідувальна та контррозвідувальна. Саме результати реалізації цих функцій надають можливість внести відповідні корективи до стратегії розвитку підприємства.

Розвиток підприємства може відбуватися, за Дж. Гараєдагі, за такими векторами: продукція, ринок та технології [1, с. 135]. Залежно від того, який вектор вибрано домінуючим, мають відстежуватися та аналізуватися загрози розвитку підприємства, а також спроможність вибраних способів забезпечити розвиток підприємства при існуванні певної ймовірності реалізації загроз за домінуючим і забезпечувальними векторами розвитку підприємства. За кожним вектором розвитку підприємству можуть загрожувати різні загрози, але розглядати їх поодиноці не можна, їх

необхідно розглядати у комплексі, тобто у взаємозалежності та за причинно-наслідковим зв'язком. Такий розгляд надає можливість отримати повну картину загроз економічної безпеки розвитку підприємства.

Картина загроз економічної безпеки розвитку підприємства спільно з результатами реалізації функцій системи економічної безпеки підприємства мають стати підґрунтям формування простору варіантів забезпечення економічної безпеки розвитку підприємства. Кожен з варіантів забезпечення економічної безпеки розвитку підприємства характеризується мультиплікативністю реалізації загроз і наявністю необхідних ресурсів. Найреалістичніший варіант має бути покладений в основу стратегії розвитку підприємства.

Література

1. *Гараедаги Дж.* Системное мышление: Как управлять хаосом и сложными процессами: Платформа для моделирования архитектуры бизнеса / Джамшид Гараедаги / [пер.с англ. Е. И. Недбальской]; [науч. ред. Е. В. Кузнецова]. — Минск: Гревцов Паблишер, 2007. — 480 с.

2. *Погорелов Ю. С.* Природа, рушійні сили та способи розвитку підприємства: [монографія] / Юрій Сергійович Погорелов. — Харків: АДВА^{ТМ}, 2010. — 352 с.

УДК 658.012.8

VKuzemko@ukr.net

Кузьомко Володимир Миколайович

к.е.н., доцент кафедри економіки підприємств ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», Україна

Kuzomko Volodymyr

Phd, associate professor of the economy of enterprises department of Vadym Hetman Kyiv National Economic University, Ukraine

ДІЯЛЬНИЙ ПІДХІД У ТЕОРІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БІЗНЕСУ

Анотація. Розглянуто сутність, теоретико-методологічну цінність і практичну значущість діяльнісного підходу в теорії економічної безпеки. Виявлено його переваги і недоліки.

ACTIVITY-BASED APPROACH IN THE THEORY OF ECONOMIC SECURITY OF BUSINESS

Summary. The essence, the theoretical and methodological value and practical significance of the activity-based approach in the theory of economic security